

OD KARBON OTISKA DO ODRŽIVOG POSLOVANJA

Sedina Mehmedagic

KARBON OTISAK

KARBON OTISAK

Definicija

- Karbon otisak predstavlja ukupnu emisiju stakleničkih plinova, najviše ugljikovog dioksida, koja se veže za pojedinca, organizaciju ili proizvod. Mjeri se u ekvivalentu ugljikovog dioksida (CO₂e) i oslikava naš utjecaj na klimatske promjene. Smanjenje ovog otiska znači birati efikasniju energiju i praktikovati održive navike, čime doprinosimo zdravijoj planeti.

Šta utiče na karbon otisak

- Vrsta energetske izvora
- Vrsta transportnih sredstava
- Način odlaganja otpada
- Vrsta materijala koje koristimo
- Način korištenja vode

KAKO DA SMANJIMO KARBON OTISAK?

- Ulaganje u humani kapital
- Ulaganje u obnovljive izvore energije
- W2E
- Biogoriva
- Partnerstva

HUMANI KAPITAL

Socijalne vještine

- Razvoj interpersonalnih vještina
- Upravljačke vještine

Specificne vještine

- AI and Machine learning
- Obnovljivi izvori energije
- Biogoriva
- W2E tehnologije I primjena

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

- Solarna energija (Solarni paneli)
- Vijetar (Vijetroturbine)
- Biomasa (Drveni otpad, ostaci hrane)
- Energija iz otpada
- Zelene zgrade

KORIŠTENJE POSTOJEĆIH MATERIJALA

- Reciklaža plastike
- Korištenje starog drveta
- Upotreba otpada u građevinarstvu
- Korištenje sekundarnih sirovina
- Kompostiranje organskog otpada

NABAVKA NOVIH MAŠINA I UREDJAJA

- LED sijalice
- Energetski efikasni aparati
- Pametni termostati
- Pametni uređaji
- Solarni paneli
- Klimatizacijske jedinice sa visokom efikasnošću
- Električni uređaji sa certifikatom ENERGY STAR

W2E – OD OTPADA DO ENERGIJE

- Gasifikacija je proces koji pretvara čvrsta ili tečna goriva u gasovito gorivo. Ovaj proces se obično koristi za proizvodnju sinteznog gasa (syngas), koji se sastoji od vodonika i ugljen-dioksida, a može se dalje koristiti za proizvodnju energije, hemikalija ili kao gorivo za motore.

CBAM

- Regulatorna mjera usvojena od strane EU
- CBAM adresira fenomen “curenja karbona”, dakle emisije izvan EU, a ETS pokriva proizvodnju unutar EU
- CBAM je podstrek održivim praksama za smanjenje karbon otiska na globalnom nivou
- Robe na koje se odnosi CBAM su: Cement, El. Energija, Gnojiva, Celik I Zeljezo, Aluminij I Hidrogen

CBAM

- Europska komisija (centralna administrativna uloga)
- Carinske vlasti (nadležnost za provjeru roba)
- Nadležne vlasti (unutar zemalja članica)
- Autorizovani CBAM deklarant (odgovoran za izvještavanje i plaćanje CBAM certifikata)

CBAM – TRANZICIJSKA FAZA 10/2023-01/2026

- CBAM se fokusira na procenje I izvjestavanje
- Uvoznik CBAM roba treba da vrsi kvartalno izvjestavnje
- Nacionalne vlasti dodjeljuju pristup “Tranzicijskom registru”
- Tranzicijska faza ce sluziti kao period za prakticiranje za sve ucesnike u procesu.
- [Emission Factor: Ammonium nitrate - CaCO3 or inorganic non-fertilisers | Materials and Manufacturing | Chemical Products | Belarus | Climatig](#)

LANAC IZVJESTAVNJA

- Proizvodjaci izvan EU prate I izvjestavaju emisije I komuniciraju cijene istih na lokalnim trzistima
- Uvoznici unutar EU traže podatke od proizvođača koji su u njihovom lancu snadbijevanja I predaju kvartalne CBAM izvjestaje

PERIOD IZVJESTAVANJA

Period za koji izvjestavamo	Rok za podnošenje izvjestaja
2024 JAN-MAR	2024 APR 30
2024 APR-JUN	2024 JUL 31
2024 JUL-SEP	2024 OCT 31
2024 SEP-DEC	2025 JAN 31
2025 JAN-MAR	2025 APR 30
2025 APR-JUN	2025 JUL 31
2025 JUL-SEP	2025 OCT 31
2025 SEP-DEC	2026 JAN 31

CBAM izvjestaj je od 10/2023 obavezan I uvoznici koji ne budu vrsili izvjestavanje mogu snositi kazne (10-50 EUR CO2/t za neprijavljene emisije)

CBAM OD 01/2026

- CBAM certifikat će biti instrument plaćanja emisija za uvoznu robu
- Svake godine uvoznik će morati kupiti i predati CBAM certifikat
- Cijena certifikata će se računati na osnovu prosječne cijene za prethodnu sedmicu na EU ETS aukciji
- Svaka država članica EU će moći izdavati CBAM certificate
- EC će biti nadležna za cijenu certifikata
- Neće biti duplog plaćanja emisija, cijena CBAM certifikata će biti umanjena za plaćene emisije u zemlji proizvođača.

ZAKLJUČAK

- Smanjenje karbonskog otiska može učiniti poslovanje kompanije održivim kroz iskrene mjere poput prelaska na obnovljive izvore energije, optimizaciju transporta i implementaciju cirkularne ekonomije, dok površno maskiranje problema može rezultirati gubitkom poverenja i reputacije. Ključ je u postavljanju jasnih ciljeva i mjerljivih rezultata. Održivost zahtijeva transparentnost i posvećenost.

PREPORUKA

- Prisutnost na međunarodnim događajima ključna je za kompanije, ali i državne institucije koje žele unaprediti svoje strategije održivosti. Učešće na ovakvim događajima omogućava:
- **Umrežavanje:** Povezivanje s liderima industrije, investitorima i potencijalnim partnerima.
- **Pristup znanju:** Učenje o najnovijim trendovima, tehnologijama i regulativama u oblasti održivosti.
- **Vidljivost i reputacija:** Jačanje brenda kroz predstavljanje inovacija i održivih praksi.
- **Inspiracija i razmjena ideja:** Učenje iz primera uspešnih kompanija i strategija.
- **Pristup novim tržištima:** Identifikacija prilika za poslovanje i proširenje na nova tržišta.

- Evo nekoliko međunarodnih događaja koji promoviraju održivost i održive proizvode:
- **Enlit Europe:** Fokus na održivim energetske rešenjima i inovacijama u sektoru energije.
- **COP (Konferencija stranaka UN-a o klimatskim promenama):** Platforma za predstavljanje strategija smanjenja emisija i postizanje globalnih ciljeva.
- **Middle East Energy Week:** Usmerenje na energetske efikasnost i obnovljive izvore, pružajući mogućnosti za regionalna partnerstva.
- **EUSEW (European Sustainable Energy Week) u Briselu:** Razmena znanja o održivoj energiji i pristup evropskim regulativama.
- **World Utilities Congress:** Fokus na inovacije u vodoopskrbi i energetici, omogućavajući saradnju u razvoju pametnih gradova.
- **Gulfood:** Prikaz održivih praksi u industriji hrane i pića, posebno u oblasti proizvodnje i pakovanja.
- Prisutnost na ovim događajima može značajno doprineti razvoju i implementaciji održivih strategija, jačanju reputacije i otvaranju novih poslovnih prilika.

Q&A

Hvala

